

Warszawa, dnia 3 grudnia 2007r.

Pan Marek Antoni Nowicki
Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Prezes Zarządu
ul. Zgoda 11
00-018 Warszawa

Prezes Sądu Apelacyjnego przekazał mi pismo Pana z dnia 23 listopada 2007r. z prośbą o zajęcie merytorycznego stanowiska.

W wykonaniu prośby Pana Prezesa i w odpowiedzi na Pana pismo z dnia 23.11.2007r., znak 4247/2007, odnośnie uczestnictwa przedstawicieli Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka w charakterze publiczności na posiedzeniach, uprzejmie informuję, co następuje:

Problematyka dotycząca udziału publiczności na posiedzeniach odbywających się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego nie została – w przeciwieństwie do rozprawy – unormowana w sposób jednoznaczny; brak jest bowiem w kodeksie unormowań regulujących jawność posiedzeń. Nie oznacza to jednak, iż są one - jak w postępowaniu cywilnym - niejawne, a więc niedostępne dla uczestników postępowania i publiczności.

Przepis art.96 k.p.k określa jedynie podmioty (strony oraz osoby niebędące stronami), które mają prawo wziąć udział w posiedzeniu, a nawet obowiązek udziału, gdy tak ustawa stanowi (art.96§1). Wówczas należy zawiadomić te podmioty o terminie posiedzenia. Podmioty te mają prawo także wziąć udział w posiedzeniu o ile stawia się na nie, a o terminie którego nie zostały powiadomione (art.96§2).

Z unormowania zawartego w art.96 k.p.k wynika, że każde posiedzenie Sądu jest dostępne nie tylko dla stron oraz osób niebędących stronami, ale także dla osób

postronnych – publiczności, których obecność - w przeciwieństwie do postępowania cywilnego - nie jest wyłączona przez żaden przepis Kodeksu postępowania karnego.

Jawność zewnętrzna – udział publiczności na posiedzeniu, co do istoty, jest taka sama, jak jawność zewnętrzna rozprawy. Różnica co do jawności zewnętrznej rozprawy i posiedzenia jest jedynie taka, że unormowania dotyczące jawności rozprawy (w obu jej aspektach), są jednoznaczne (Rozdział 42 k.p.k. dotyczący jawności rozprawy głównej), a ich wykładnia, nie nastrocza trudności.

Wyłączenie jawności posiedzenia następuje na podstawie przepisów Rozdziału 42 Kodeksu postępowania karnego, stosowanych przez analogię, w tych samych przypadkach, gdy wyłącza się jawność rozprawy. Oznacza to, że tylko wówczas, gdy Sąd wyłączy jawność posiedzenia z przyczyn określonych w art.360 k.p.k, stosowanego przez analogię, publiczność nie będzie mogła być obecna na posiedzeniu.

Ograniczenie to nie dotyczy jednak posiedzeń, na których są wydawane wyroki. Wydanie bowiem wyroku w każdym przypadku, a więc i wówczas, gdy wyrok wydawany jest na posiedzeniu, musi być ogłoszony - stosownie do wymogu zawartego w art. 45 ust.2 Konstytucji – publicznie. Ten wymóg odnosi się zarówno do rozprawy jak i posiedzenia w toku, którego następuje „ rozpatrzenie sprawy”. Taki sam „standard wyrokowania” wynika z art. 6 ust.1 Konwencji Europejskiej z 1950 roku o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Konkludując powyższe rozważania dla potrzeb udzielenia odpowiedzi na pytanie zawarte w Pana piśmie, uprawnione jest stwierdzenie, iż Helsińska Fundacja Praw Człowieka, może delegować swoich przedstawicieli do obserwowania posiedzeń w charakterze publiczności we wszystkich rodzajach posiedzeń odbywających się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego, za wyjątkiem tych, w których Sąd wyłączył ich jawność w trybie art.360 k.p.k, stosowanego przez analogię.

Przewodniczący II Wydziału Karnego

Jerzy Leder

